

Julian Lewański

"Śląski trud literacki. Pisarze śląscy XIX i XX wieku", Wilhelm Szewczyk, Wrocław-Warszawa 1946, Książnica-Atlas, s. 67 : [recenzja]

Pamiętnik Literacki : czasopismo kwartalne poświęcone historii i krytyce literatury polskiej 37, 326

1947

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

i wartość tematyczną miała bogata tutaj literatura straganowa.

Proponowana problematyka jest i fragmentaryczna i tymczasowa — według autora wyznacza linie, po których powinny iść prace badawcze w najbliższym czasie; poszerza przecież znacznie pogląd na zadania historyka literatury, któremu Ogrodziński szczerzył nawet pytań, a tym mniej sugestii.

Wilhelm Szewczyk: *Śląski trud literacki. Pisarze śląscy XIX i XX wieku*. Wrocław—Warszawa 1946, Książnica-Atlas, s. 67.

Książka ma charakter publicystyczny i w materiale naukowym nie wnosi nic właściwie nowego. Interesuje tylko jako próba syntetycznego ujęcia. Sam tytuł obrazuje stanowisko autora, a w tekście znajdziemy szereg cennych obserwacji i sformułowań: wyrażone są przeważnie językiem zmetaforyzowanym, poetyckim, trudno dyskutować ich naukową trafność — mają przecież zasadniczą wagę dzięki temu, że są pierwszą próbą opisu całości zjawiska, poszukiwaniem formuły, która pozwalałaby zrozumieć strukturę zjawiska, przez innych badaczy wyodrębniono.

W dorobku powojennym literatura śląska uzyskała więc obok fundamentalnej podstawy materialnej również i pewną problematykę, czeka tylko jeszcze na prace szczegółowe.

Julian Lewański

Bibliografia zawartości czasopism. T. I, lipiec 1947 roku. Biblioteka Narodowa, Warszawa 1948, s. 288, 12 niłb. [Druk powielany].

Bibliografia, jedna z najważniejszych dyscyplin pomocniczych historii literatury, była u nas zawsze upośledzona i niedoceniana. Pogardliwy stosunek części badaczy do „szperactwa“ bibliograficznego sprawiał, że tylko „bohaterskie“ wysiłki jednostek dawały „pomnikowe“ dzieła. Gdy zbrakło jednak Estreicherów czy Korbuta, ciągłość prac się urwała, tak że historyk literatury wieku XX skazany jest na błądzenie po omacku wśród mnogości materiałów i opracowań dotyczących tego okresu.

Inicjatywa Biblioteki Narodowej, która niedawno przystąpiła do opracowania bieżącej bibliografii zawartości czasopism, jest swojego rodzaju wielkim wydarzeniem. Po pierwsze, fakt u nas nienotowany — do pracy zasiadł większy zespół, a nie jednostka z nieliczną grupą pomocników, po wtóre — i to podkreślić należy szczególnie dobitnie — otrzymujemy znów regularną, bieżącą bibliografię czasopism, wydawnictwo oparte o świetne tradycje prac zespołu *Pamiętnika Literackiego* czy Piotra Grzegorzcyka w *Ruchu Literackim*.

Wyrazem troski o jakość podjętej pracy jest fakt, że Biblioteka Narodowa przed wydrukowaniem pierwszego tomu spisu, wypuściła odbity na powielaczu próbny numer *Bibliografii zawartości czasopism* za lipiec 1947.